

Коментар НРА «Рюрік» щодо прийняття Положення про встановлення ознак фіктивності емітентів цінних паперів та включення таких емітентів до переліку (списку) емітентів, що мають ознаки фіктивності

Зважаючи на оновлення законодавчої бази, НРА «Рюрік» публікує коментар щодо прийняття Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку Положення №1360 «Про встановлення ознак фіктивності емітентів цінних паперів та включення таких емітентів до переліку (списку) емітентів, що мають ознаки фіктивності» (далі – Положення).

Внаслідок прийняття Положення №1360, з 25.11.2014 р. втратив чинність попередній документ НКЦПФР щодо встановлення ознак фіктивності емітентів цінних паперів (Положення №1942 від 22.12.2010 р.).

Згідно з оновленим Положенням, перелік критеріїв, відповідність яким є підставою для прийняття рішення про визначення емітента та його цінних паперів такими, що мають ознаки фіктивності, включає:

- 1) встановлений НКЦПФР та/або Державною фіскальною службою України (далі – ДФС) факт відсутності емітента за місцезнаходженням;
- 2) неподання емітентом до НКЦПФР і ДФС регулярної інформації та податкової звітності в порядку, встановленому законодавством;
- 3) нескликання акціонерним товариством загальних зборів акціонерів протягом двох років поспіль та/або неутворення органів управління акціонерного товариства, протягом року з дня реєстрації Комісією звіту про результати приватного розміщення акцій серед засновників акціонерного товариства;
- 4) низький рівень (менше 3% від розміру активів емітента) або відсутність доходів від реалізації товарів, робіт, послуг за основним видом діяльності станом на кінець фінансового року;
- 5) відсутність сплаченого ПДВ протягом звітного періоду (якщо емітент є платником ПДВ);
- 6) переважну частку активів емітента (більше ніж 90%) складають фінансові інвестиції та/або дебіторська заборгованість (відповідно до фінансової звітності емітента, поданої до Комісії та/або ДФС станом на кінець звітного періоду);
- 7) кількість працівників емітента станом на кінець звітного періоду становить менше трьох осіб;
- 8) середньомісячні витрати емітента на оплату праці одного працівника є меншими від мінімального розміру заробітної плати, встановленого законодавством;
- 9) реєстрація місцезнаходження емітента у будівлі житлового фонду за адресою, де зареєстровані юридичні особи, що не є афілійованими особами власника такого житлового приміщення;
- 10) наявність судового рішення, яке набрало законної сили, пов'язаного з використанням цінних паперів емітента з метою ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів).

Для проведення Комісією та/або ДФС перевірки, достатньою підставою є відповідність емітента будь-яким трьома критеріями, зазначеними вище. Якщо за результатом такої перевірки встановлені факти відповідності емітента трьома або більше критеріям фіктивності, його буде включено до Переліку емітентів, що мають ознаки фіктивності (далі – Переліку).

Варто підкреслити, що відповідність емітента одночасно критеріям фіктивності №1 та №2 (відсутність за місцезнаходженням та неподання встановленої законодавством звітності), є безумовною підставою для віднесення емітента до Переліку.

На підставі прийняття Комісією та ДФС спільного рішення щодо віднесення емітента до Переліку здійснюється зупинення обігу цінних паперів емітента, про що Комісія повідомляє на офіційному веб-сайті протягом одного робочого дня з дати прийняття такого рішення, та в одному з офіційних друкованих видань протягом 5 робочих днів з дати прийняття такого рішення.

Обіг таких цінних паперів може бути відновлено у випадку отримання Комісією або ДФС документів, що підтверджують усунення підстав для визнання емітента та його цінних паперів такими, що мають ознаки фіктивності, та виконання повторної перевірки.

Варто підкреслити, що в результаті набрання Положенням чинності, НКЦПФР здобула повноваження не тільки припинити обіг цінних паперів фіктивних емітентів, а й подавати судові позови про ліквідацію таких підприємств.

НРА «Рюрік» наголошує, – актуальна редакція Податкового кодексу України передбачає, що витрати, пов'язані з придбанням цінних паперів емітента, який на дату здійснення операції був віднесений до переліку фіктивних, не враховуються при розрахунку сум податку на прибуток підприємств та при визначенні фінансового результату за операціями з цінними паперами або деривативами (п.п.153.8.4 та п.п. 170.2.6).

На думку аналітичного департаменту НРА «Рюрік», вищезазначені заходи, без сумніву, сприятимуть деякому очищенню фондового ринку від фіктивних цінних паперів. Проте важливо зазначити, що такі цінні папери є лише інструментом реалізації тінювих схем і незаконних транзакцій з відмивання коштів. Таким чином, реальному розвитку і очищенню фондового ринку України сприятиме виключно реалізація комплексних заходів з реформування інституціонального базису та умов здійснення підприємницької діяльності, зокрема державної антикорупційної політики, методів адміністрування податків, судової і правоохоронної системи, тощо.

НРА «Рюрік» в подальшому буде відслідковувати реалізацію Положення №1360 та його вплив на розвиток фондового ринку України.

РЕЗЮМЕ

Положення НКЦПФР №1360 «Про встановлення ознак фіктивності емітентів цінних паперів та включення таких емітентів до переліку (списку) емітентів, що мають ознаки фіктивності» було затверджене 14.10.2014 р.

В Положенні №1360 виділено нові ознаки фіктивності емітентів, яких не було в попередньому документі. Серед них: відсутність сплаченого ПДВ протягом звітного періоду; реєстрація місцезнаходження емітента у будівлі житлового фонду за адресою, де зареєстровані юридичні особи, що не є афілійованими особами власника такого житлового приміщення; наявність судового рішення, яке набрало законної сили, пов'язаного з використанням цінних паперів емітента з метою ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів).

Якщо в результаті перевірки встановлено факти відповідності емітента трьома або більше критеріям фіктивності, емітент включиться до Переліку емітентів, що мають ознаки фіктивності, як такий, що має ознаки фіктивності.

На підставі прийняття Комісією та ДФС спільного рішення щодо віднесення емітента до Переліку, здійснюється зупинення обігу цінних паперів емітента, про що Комісія повідомляє на офіційному веб-сайті протягом одного робочого дня з дати прийняття такого рішення, та в одному з офіційних друкованих видань протягом 5 робочих днів з дати прийняття такого рішення.

Обіг таких цінних паперів може бути відновлено у випадку отримання Комісією або ДФС документів, що підтверджують усунення підстав для визнання емітента та його цінних паперів такими, що мають ознаки фіктивності, та виконання повторної перевірки.

В результаті набрання Положенням чинності, НКЦПФР здобула повноваження не тільки припинити обіг цінних паперів фіктивних емітентів, а й подавати судові позови про ліквідацію таких підприємств.

Відповідальний за випуск:

Директор з розвитку НРА «Рюрік»,
к.е.н. Долінський Леонід Борисович,
тел. (044) 383-04-76

Відповідальний аналітик:

Фінансовий аналітик
Ярош Станіслава Сергіївна,
тел. (044) 484-00-53, вн.109

НРА «Рюрік»

+ 04053 Україна, м. Київ, вул. Артема, 52а
+38 (044) 383-04-76, +38 (044) 484-00-53
e-mail: info@rurik.com.ua
www.rurik.com.ua